

Kommunstyrelsen

Grundläggande granskning av kommunstyrelsen 2025

Förslag till beslut

Kommunförvaltningen föreslår koncern- och finansutskottet föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Anta nedanstående som svar på revisionens grundläggande granskning:
 - Genom översynen av styrmodellen fortsätta arbetet med att utveckla kommunens målarbete med hänsyn till revisionens rekommendationer
 - Risken för oegentligheter tas med i riskbedömningen
 - I samband med tertialrapporterna, vid behov, besluta om nödvändiga åtgärder.

Ärendet i korthet

Revisorerna har gjort en grundläggande granskning av kommunstyrelsen. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2025.

Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om styrelsen har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Förvaltningens övervägande

Revisionens samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen endast delvis skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Bedömningen grundar revisionen på att ekonomiska mål inte uppnås samt att målstyrning och uppföljning av verksamheten endast delvis är tillräcklig, medan den interna kontrollen fungerar väl.

Mot bakgrund av granskningen rekommenderar revisionen kommunstyrelsen att;

1. Säkerställa att alla mål har aktiviteter
2. Fastställ nyckeltal eller indikatorer för kommunstyrelsens mål, alternativt mäta målen utifrån de redan fastställda mått som kommunfullmäktige tagit fram
3. Tydliggör åtgärder när mål riskerar att inte uppnås
4. Säkerställ att ekonomiska avvikelser följs av beslutade åtgärder
5. Revisionen vill även uppmärksamma styrelsen på att den genomförda riskanalysen inte omfattar någon bedömning av risk för oegentligheter och därmed inte fullt ut stödjer styrelsens ansvar för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll.

Svar på revisionens grundläggande granskning av kommunstyrelsen 2025.

Inför den nya mandatperioden 2027 så håller hela styrmodellen på att ses över och förslag kommer att hanteras av det nyvalda kommunfullmäktige hösten 2026.

Vid den pågående översynen av kommunens styrmodell har vi konstaterat att det är verksamheterna som har bäst förutsättningar att konkretisera och ta fram aktiviteter kopplade till de övergripande målen. Kommunstyrelsens roll bör istället vara att fastställa övergripande mål tillsammans med tydliga indikatorer och mått för att kunna följa upp måluppfyllelsen.

Förslaget innebär därmed en tydligare ansvarsfördelning där kommunstyrelsen arbetar med strategiska mål och måttetal, medan verksamheterna ansvarar för att omsätta dessa i konkreta aktiviteter. Detta förväntas öka både styrbarheten och transparensen i uppföljningen av kommunstyrelsens mål. I styrmodellen kommer hänsyn tas till revisionens synpunkter.

Kommunstyrelsen har noterat revisionsgranskningens iakttagelser gällande avsaknaden av fastställda nyckeltal, indikatorer och kvantitativa mått kopplade till kommunstyrelsens mål i verksamhetsplanen. För närvarande följs målen främst upp genom bedömningar av aktiviteternas genomförande, vilket innebär att mätbara mått för att följa upp måluppfyllelsen saknas.

Mot bakgrund av detta har kommunstyrelsen gett kommunchefen i uppdrag att genomföra en översyn av kommunens styrmodell i sin helhet. Arbetet med att utveckla en förenklad styrmodell, inklusive tydliga och relevanta nyckeltal för såväl strategiska som operativa mål, påbörjades under våren 2026 och beräknas vara klart under hösten 2026.

Det är även planerat att integrera kommunfullmäktiges antagna mått i kommunstyrelsens verksamhetsplan och uppföljning för att säkerställa en mer heltäckande och mätbar styrning. Genom denna översyn avser kommunen att stärka kopplingen mellan mål och uppföljning och därmed förbättra möjligheterna att bedöma måluppfyllelse på ett tydligt och transparent sätt.

Kommunstyrelsen har tagit del av revisionens bedömning att det inte framgår att styrelsen vidtar åtgärder vid avvikelser som uppmärksammas i måluppföljningen under året. Beslut om åtgärder i dessa sammanhang påverkas i stor utsträckning av prioriteringar och tillgång till resurser i relation till den allvarlighetsgrad eller de konsekvenser som avvikelsen bedöms medföra.

Det är därmed inte i alla fall möjligt eller ändamålsenligt att omedelbart besluta om åtgärder för varje noterad avvikelse, utan en helhetsbedömning görs utifrån vad som är praktiskt genomförbart och vilka resurser som finns tillgängliga. Vid framtagandet av verksamhetsplanen kan det också ha funnits en högre ambitionsnivå än vad som i praktiken kunnat genomföras i verksamheten.

Kommunstyrelsen arbetar kontinuerligt med att utveckla uppföljningen för att på ett bättre sätt kunna synliggöra behov av åtgärder samt tydliggöra prioriteringar och eventuella resursfördelningar för att hantera avvikelser. Det pågående arbetet med att se över styrmodellen syftar också till att förbättra förutsättningarna för åtgärdsorienterad måluppföljning.

Vid ekonomiska avvikelser avser kommunstyrelsen att i samband med tertiäluppföljningarna och analysen av avvikelserna, vid behov, besluta om nödvändiga åtgärder. Beslutade åtgärder följs upp i efterföljande ekonomiska rapportering.

Risken för oegentligheter har bedömts både vad det gäller kontanthantering och risk för bedrägerier vid bidragsansökningar. Kommunstyrelsen kommer att se till att risken för oegentligheter tas med i riskanalysen som görs inför beslut om internkontrollplan.